

JÁRNI JÁR, csak nem jut

PÁRATLAN OLDAL - LXVI. évfolyam, 13. szám, 2022. április 1.

A cigányprímás bölcs mondása mindennél időszerűbb most, amikor a világpiacon az egekbe szöknek az energia- és nem mellesleg az élelmiszerárak. Nyomás nehezedik minden kormányra, hogy fagyassza be, tegyen sapkát az árakra, szubvencionálja azokat. Különösen érzékenyen érinti ez az immár három magyarországi palamenti választás szent tehenévé vált „rezsicsökkentést”. Az ország jelenlegi, megroppanó gazdasági-pénzügyi helyzetében aknamező vár bárkit, aki erre a sürgető igényre válasszal tartozik.

A köztudatban a rezsicsökkentés a kormány, még inkább Orbán személyes ajándékaként él, noha ez csöppet sem égi manna. Míg az üzemanyag és a néhány hústermék árának befagyasztásából keletkező veszteséget a termelők és kereskedők torkán nyomja le – egyelőre – a kormány, a háztartások közüzemi díjainak plafonja feletti egyre duzzadó többletköltségeket a magyar adófizetők összessége, az állami költségvetés állja, az éves összbevétel újraelosztása által.

Az adóbevételek újraelosztása a különböző társadalmi rétegek között ősrégi politikai dilemma: melyik ujjamba harapjak? Ki lesz a privilegizált? Ki kerül hátrányba? Sok százmilliárdos metróhálózat a fővárosnak vagy a faluvilág sáros útjainak aszfaltozása? Presztízsberruházások a Várnegyedben vagy önkormányzati lakásépítés? Kulturális intézmények vagy haderőfejlesztés? Igaz, járt a magyar futballnak a koszlott stadionok lecserélése, de nem jutott az ápolóknak.

A jóléti közgazdaság elméletének egyik szülőatyja éppen egy világhírű kaliforniai magyar közgazdász, Scitovszky Tibor volt, mérlegelendő-megmértendő a költségvetési újraelosztás hatásait. Persze ezeket a gordiuszi csomókat nem elméletek, hanem a politikai erőviszonyok szabdalják fel. Valaha ezt osztályharcnak hívták, ma ennél szövevényesebb a kép.

Bárki kormányozza is az országot április 3. után, bizony harapdálhatja az ujjait: járni jár, de kinek nem jut?